

Аляксандр Квяткоўскі, старшы выкладчык кафедры методыкі выкладання
інтэграваных школьных курсаў Беларускага дзяржаўнага педагагічнага
ўніверсітэта імя М.Танка

Часопіс “Роднае слова” №3, 2020

Рыхтуем ся да цэнтралізаванага тэсціравання

Фанетыка, арфаэпія, графіка, правапіс

Тэставае заданне

Частка А

A1. Адзначце словы, вымаўленне якіх не супадае з напісаннем:

- 1) галубка;
- 2) на рэчцы;
- 3) агеньчык;
- 4) нішчымны;
- 5) зжаліцца.

A2. Адзначце словы, у якіх літара ю абазначае два гукі:

- 1) жартуюць;
- 2) бюст;
- 3) юнак;
- 4) дзвюма;
- 5) раз’юшаны.

A3. Адзначце словы, у якіх усе зычныя глухія:

- 1) капуста;
- 2) цяжкасць;
- 3) сціхаюць;
- 4) шчасце;
- 5) касьба.

A4. Адзначце словы, у якіх літара н абазначае мяккі гук:

- 1) бензін;
- 2) камандзіроўка;
- 3) вакансія;
- 4) пенсія;
- 5) канспект.

A5. Адзначце словы, у якіх ёсць два мяккія гукі:

- 1) цвіль;
- 2) снег;
- 3) змена;
- 4) песня;
- 5) вакансія.

A6. Адзначце спалучэнні, у якіх прыназоўнік з вымаўляецца як гук [з’]:

- 1) зрабілі з бярозы;
- 2) выйшлі з двара;
- 3) сплялі з саломы;
- 4) ліў з вядра;
- 5) пашылі з шоўку.

A7. Адзначце словы, у якіх літары **д** і **з** адзін гук:

- 1) падзямелле;
- 2) падзяліць;
- 3) адзімаваць;
- 4) адзіны;
- 5) надзвычайны.

8. Адзначце назоўнікі, у аснове якіх пры ўтварэнні формы адзіночнага ліку меснага склону адбываецца чаргаванне зычных:

- 1) засуха;
- 2) агарод;
- 3) Алёнка;
- 4) агрэх (памылка, недахоп);
- 5) мурог.

A9. Адзначце словы, у якіх гук [в] з'яўляецца прыстаўным:

- 1) вобраз;
- 2) войска;
- 3) ворс;
- 4) вораг;
- 5) вольха.

A10. Адзначце словы, у якіх два галосныя гукі стаяць побая:

- 1) кітаец;
- 2) маёр;
- 3) статуя;
- 4) геаграфія;
- 5) архіварыус.

A11. Адзначце словы (спалучэнні слоў), дзе сустракаецца толькі гук [і]:

- 1) сціх;
- 2) смех і грэх;
- 3) у Іры;
- 4) аб'інелы;
- 5) яна і ён.

A12. Адзначце словы (спалучэнні слоў), у якіх літара і вымаўляецца як [й'і]:

- 1) у гаі;
- 2) паслаў ім;
- 3) пад ігліцай;
- 4) па-іхняму;
- 5) цацкі і цукеркі.

A13. Адзначце словы, у якіх гук [с] з'яўляецца цвёрдым:

- 1) сліва;
- 2) скіба;
- 3) схільны;
- 4) секчы;
- 5) смех.

A14. Адзначце словы, у якіх два звонкія зычныя знаходзяцца побач:

- 1) рукзак;
- 2) збіць;
- 3) задача;

- 4) скіба;
- 5) футбол.

A15. Адзначце правільныя сцверджанні:

- 1) гукаў [е, ё, ю, я] няма;
- 2) фанетыка вывучае гукі і спалучэнні гукаў;
- 3) у слове **касьба** два глухія зычныя гукі;
- 4) у беларускай мове няма няпарных глухіх зычных;
- 5) і ў беларускай і ў рускай мовах гук [в] з'яўляецца парным па глухасці/звонкасці.

A16. Адзначце правільныя транскрыпцыі слоў:

- 1) [над ілбом];
- 2) [вучышс'я];
- 3) [з' й'агорам];
- 4) [с хаты];
- 5) [ск'ептык].

A17. Адзначце характарыстыкі, якія адпавядаюць слову **свіцязьскі**:

- 1) у слове 10 літар і 9 гукаў;
- 2) у слове 3 мяккія зычныя;
- 3) у слове адбываецца асіміляцыя па мяккасці;
- 4) у слове адбываецца падаўжэнне зычных;
- 5) у слове ёсць няпарны звонкі зычны.

A18. Адзначце словы, у якіх пры перакладзе на беларускую мову пішуцца падоўжаныя зычныя:

- 1) заколдованный;
- 2) ночью;
- 3) семью (часами);
- 4) ванна;
- 5) режиссёр.

A19. Адзначце словы, у якіх на месцы пропуску пішацца літара **а**:

- 1) ч...рніцы;
- 2) р...цэпт;
- 3) ч...снок;
- 4) ц...нтральны;
- 5) ч...бор.

A20. Адзначце словы, у якіх на месцы пропуску пішацца літара **е**:

- 1) л...бедзь;
- 2) дз...вяты;
- 3) ве...лка;
- 4) г...раізм;
- 5) н... быў.

A21. Адзначце словы, напісанні якіх дапушчаны арфаграфічныя памылкі:

- 1) ефрэйтар;
- 2) замець (снежная);
- 3) пойдзяце;
- 4) кефір;
- 5) леснічыха.

A22. Адзначце правільна напісаныя словы:

- 1) гусчар;
- 2) радасны;
- 3) лётчык;
- 4) міласэрны;
- 5) рашчасаць.

A23. Адзначце словы, у напісанні якіх дапушчаны арфаграфічныя памылкі:

- 1) усчуваць;
- 2) карыстны;
- 3) праязны;
- 4) фарштадт;
- 5) кантрасны.

A24. Адзначце словы спалучэнні слоў), у якіх на месцы пропуску пішацца літара **у** (складовае):

- 1) верш “Мая Радзіма” ...спомніўся;
- 2) аквары...м;
- 3) цікаве ток-шо...;
- 4) кона...ка;
- 5) каля горада ...зда.

A25. Адзначце словы, у напісанні якіх дапушчаны памылкі:

- 1) глатаць;
- 2) камп’ютэр;
- 3) маразы;
- 4) тысеча;
- 5) рэгіён.

A26. Адзначце словы, у якіх на месцы пропуску пішацца літара **е**:

- 1) клі...нтура;
- 2) ажы...таж;
- 3) гені...льны;
- 4) кі...скёр;
- 5) кары...с.

A27. Адзначце словы, у якіх на месцы пропуску пішацца літара **ь**:

- 1) смаргон...скі;
- 2) Сібір...;
- 3) трыл...ён;
- 4) аб...ект;
- 5) слабен...кі.

A28. Адзначце словы, у якіх на месцы пропуску пішацца апостраф:

- 1) кар...ер;
- 2) бул...ён;
- 3) бяз...ядзерны;
- 4) двух...ярусны;
- 5) Іл...я.

A29. Адзначце правільна напісаныя словы:

- 1) рошчына;
- 2) асвальт;
- 3) пэндзаль;
- 4) дыспеччар;

5) скрупулёзны.

A30. Адзначце няправільныя сцверджанні:

- 1) у слове іспыты ёсць прыстаўны галосны;
- 2) у слове **экзамен** два звонкія гукі стаяць побач;
- 3) у слове **сціхаць** напісанне супадае з вымаўленнем;
- 4) у слове **падаконнік** ёсць марфалагічнае падваенне зычных;
- 5) у спалучэнні **над івай** літара і абазначае гук [ы].

Частка В

B1. Выпішыце слова, у якім адбываецца асіміляцыя зычнага гука па мяккасці:

- 1) сківіца;
- 2) усмешка;
- 3) бензін;
- 4) згінуць;
- 5) схіліць.

B2. Запішыце падазенае ў транскрыпцыі слова ў адпаведнасці з афаграфічнымі нормаў: [кагос'ц'і].

B3. Знайдзіце і выпішыце слова, у якім не пішацца апостраф:

- 1) суб...ект;
- 2) шмат...ярусны;
- 3) дзрж...юрвыдавецтва;
- 4) надвор...е;
- 5) інтэрв...ю.

B4. Знайдзіце слова, пры перакладзе якога з рускай мовы на беларускую захоўваюцца падоўжаныя зычныя. Запішыце гэтыя слова па-беларуску.

- 1) аллея;
- 2) тонна;
- 3) примадонна;
- 4) шассі;
- 5) Алла.

B5. Знайдзіце і выпішыце словы, у якім супадае колькасць галосных і зычных гукаў:

- 1) маёр;
- 2) кітаец;
- 3) яліначка;
- 4) мышцё;
- 5) Ягор.

B6. Знайдзіце і выпішыце слова, у якім ёсць прыстаўны галосны:

- 1) на ...льнішчы;
- 2) без ...льготаў;
- 3) маладая ...львіца;
- 4) на ...ржышчы;
- 5) за...мглёны.

B7. Запішыце лічбай нумар слова, у якім на месцы пропуску пішацца літара **с**:

- 1) ні...чымны;
- 2) на...чыпаць;

- 3) пабоі...ча;
- 4) лу...чыць;
- 5) ра...шпіліць.

В8. Знайдзіце слова, у напісанні якога дапушчана арфаграфічная памылка. Запішыце гэтыя слова правільна.

- 1) рэгіён;
- 2) арыентацыя;
- 3) рэакцыя;
- 4) меліаратар;
- 5) біятлон.

9. Знайдзіце слова, напісанае правільна. Запішыце яго.

- 1) мяртвяк;
- 2) счыпцы;
- 3) шэршынь;
- 4) аудыенцыя;
- 5) дыслакацыя.

10. Адзначце, колькі разоў сустракаецца гук [ш] у прапанаваным сказе:

Горш, калі баішся: і ліха не мінеш і надрыжышся.

- 1) 1;
- 2) 2;
- 3) 3;
- 4) 4;
- 5) 5.

Адказы

Частка А

A1—1, 2, 5	A11—1, 2	A21—1, 3
A2—1, 3, 5	A12—1, 2, 4	A22—2, 3, 4
A3—1, 2, 4	A13—2, 3	A23—1, 2, 4
A4—2, 3, 4	A14—1, 2, 5	A24—2, 3, 5
A5—2, 3	A15—1, 2	A25—1, 2, 4
A6—1, 4	A16—3, 4	A26—1, 5
A7—2, 4	A17—3, 5	A27—3, 5
A8—1, 2, 3	A18—2, 4	A28—1, 3, 4
A9—1, 5	A19—1, 3, 5	A29—1, 3, 5
A10—4, 5	A20—1, 4, 5	A30—1, 3

Частка В

B1—усмешка	B6—безільготаў
B2—кагосьці	B7—расшпіліць
B3—дзяржурвыдавецтва	B8—меліаратар
B4—прымадонна	B9—дыслакацыя
B5—мыццё	B10—2